

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2023-2024
Anul de studiu: I / Semestrul: 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
1.2. Facultatea	DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.3. Departamentul	ISTORIE, ARHEOLOGIE ȘI MUZEOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	MASTER
1.6. Programul de studii/calificarea	CERCETAREA, CONSERVAREA ȘI VALORIFICAREA PATRIMONIULUI ISTORIC / CALIFICAREA: istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308).

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ETICA CONSERVĂRII ȘI RESTAURĂRII PATRIMONIULUI CULTURAL	2.2. Cod disciplină	MCC 1106A
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Ileana Burnichioiu		
2.4. Titularul activității de seminar			
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I
		2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C
		2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	97
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu video-proiector și conexiune la internet
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și a normelor deontologice specifice conservării și restaurării patrimoniului cultural.
Competențe transversale	Organizarea de proiecte individuale pentru dezvoltare personală și profesională prin colaborare în domenii conexe. Realizarea unui plan de dezvoltare pentru formarea profesională, pornind de la identificarea intervențiilor prioritare asupra obiectivelor de patrimoniu, inclusiv a celor neclasate.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiective generale	Utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în contexte mai largi asociate domeniului. Utilizarea nuanțată și pertinentă de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare, a fundamenta decizii constructive și de a le comunica. Elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative.
7.2 Obiectivele specifice	

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs
1. Introducere. Obiective. Noțiuni. Tematică și bibliografie. Cerințele cursului.	Prelegere, discuții	2
2. Apariția și evoluția noțiunilor de „patrimoniu”, „monument” și „monument istoric”.	Prelegere, discuții	2
3. Primele dezbateri asupra principiilor restaurării în Europa. Începuturile reglementărilor de stat asupra patrimoniului cultural. Primele doctrine.	Prelegere, discuții	2
4. Teorii și concepte. Conservarea. Principiile de conservare ale lui John Ruskin. The Society for the Protection of Ancient Building. Dezvoltarea politicilor de conservare în Europa continentală.	Prelegere, discuții	2
5. Teorii și concepte. Alois Riegl și Denkmalkultus. Restaurarea științifică. Camillo Boito. Teoria restaurării la Cesare Brandi. Institutul Central de Restaurare (1939).	Prelegere, discuții	2
6. Organizații internaționale de protecția monumentelor: UNESCO, ICOMOS, ICOM, Consiliul European, OWHC etc. – specific, obiective, sfere de activitate, acte.	Prelegere, discuții	2
7. Conferința de la Atena (1931) și Carta de la Atena (1933). Carta de la Veneția (1964) și perspectiva asupra conservării și restaurării monumentelor istorice; noțiunea de „monument istoric”.	Prelegere, discuții	2
8. Protecția patrimoniului cultural după Carta de la Veneția.	Prelegere, discuții	2
9. Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, Paris, 1972. Documentul Nara asupra autenticității (1994). Convenția cadru asupra valorii patrimoniului cultural pentru societate – Consiliul European (2005).	Prelegere, discuții	2
10. Tendințe contemporane în practica protecției diverselor categorii de patrimoniu pe plan mondial (I).	Prelegere, discuții	2
11. Tendințe contemporane în practica protecției diverselor categorii de patrimoniu pe plan mondial (II).	Prelegere, discuții	2
12. Situația patrimoniului cultural în Principatele Române, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș în secolul XIX-XX. Instituții de protecție, legislație, principii aplicate, studii de caz (I).	Prelegere, discuții	2
13. Situația patrimoniului cultural în Principatele Române, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș în secolul XIX-XX. Instituții de protecție, legislație, principii aplicate, studii de caz (II).	Prelegere, discuții	2
14. Prezentarea și discutarea referatelor de semestru – studii de caz din România/Analiza unor proiecte de conservare - restaurare din sec. XX-XXI (monumente sau ansambluri).	Prezentări, dezbateri	2
<p>Bibliografie selectivă: <i>Acte normative privind patrimoniul cultural</i>, în http://www.cimec.ro/Legislatie/Legislatie-culturala.html. Babelon Jean-Pierre, Chastel, André, <i>La notion de patrimoine</i>, Paris, Liana Levi 1994. Brandi Cesare, <i>Teoria del restauro</i>, Torino, Giulio Einaudi Editore s.p.a., 1977. Brandi Cesare, <i>Teoria restaurării</i>, Editura Meridiane, București, 1996. <i>Carta internațională pentru conservarea și restaurarea monumentelor și siturilor (Carta de la Veneția) adoptată la cel de-al II-lea Congres internațional al arhitecților și tehnicienilor pentru monumente istorice</i>, Veneția, 25-31 mai 1964, www.icomos.org. Choay Françoise, <i>Alegoria patrimoniului urmată de Șapte propoziții despre conceptul de autenticitate și folosirea acestuia în practica patrimoniului istoric</i>, București, Ed. Simetria, 1998. Choay Françoise, <i>Patrimoniul la răscruce. Antologie de luptă</i>, București, Ozalid, 2014. <i>Cultural Heritage Policy Documents</i>, The Getty Institute Conservation, în http://www.getty.edu/conservation/publications_resources/research_resources/charters.html Crețu Ileana, <i>Minima intervenție?</i>, în <i>Caietele Restaurării</i>, 2013. Crișan Rodica, <i>Reabilitarea patrimoniului construit. Teorie și tehnică</i>, Ozalid, 2023. Cunnington Pamela, <i>Care of Old Houses</i>, Londra, A&C Black, 1991. Curinschi-Vorona Gheorghe, <i>Restaurarea monumentelor istorice</i>, București, 1968. Idem, <i>Arhitectură. Urbanism. Restaurare</i>, București, 1996. Cursaru-Herlea, Simona Maria, <i>Istoricul conservării și restaurării: note de curs</i>, Sibiu, Techno Media, 2011. <i>Document de NARA sur l'authenticité (1994)</i>, în https://www.icomos.org/fr/notre-reseau/comites-scientifiques-internationaux/liste-des-comites-scientifiques-internationaux/179-articles-en-francais/ressources/charters-and-standards/186-document-de-nara-sur-lauthenticite. Erder C., <i>Our Architectural Heritage: From Consciousness to Conservation</i>, UNESCO, Museums and Monuments XX, 1986. Feilden Bernard M., <i>Conservation of Historic Buildings</i>, Butterworth-Heinemann, 1994. Fitch James Marston, <i>Historic Preservation, Curatorial Management of the Built World</i>, Charlottesville, University Press of Virginia, 1992. Gavril Anca Mihaela, <i>Principii de restaurare clasice și contemporane. Rămâne reversibilitatea o regulă de aur în teoria contemporană a restaurării?</i>, în <i>Caietele Restaurării</i>, 2019. Greffe X., <i>La gestion du patrimoine culturel</i>, Paris, 1999. Jedrzejska Hanna, <i>Ethics in Conservation</i>, Stockholm, Institutet for materialkunskap, 1976. Kovács Kázmér, <i>Despre restaurare</i>, în <i>Caiete ICOMOS</i>, nr. 2. Kovács Kázmér, <i>Timpul monumentului istoric</i>, Paideia, București, 2003.</p>		

Lazea A., *Pentru o antropologie a patrimoniului și patrimonializării. Perspective asupra monumentelor istorice în România*, Iași, Lumen, 2012.

Lazea A., *Construcția legislativă și instituțională privind monumentele istorice după 1989*, în *Revista Transilvană de Științe Administrative*, 3 (27), 2010, p. 97-113.

Mihalache Andi, *Contribuții la istoria ideii de patrimoniu: surse, evoluții, interpretări*, 2014.

Mihalcu Mihail, *Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor istorice*, București 1970.

Mohanu Dan, *Pierderea autenticității monumentelor istorice: o maladie actuală*, în *Caietele restaurării*, 2015, p. 10-27.

Moldoveanu Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, București, 1999.

Musteață Sergiu (ed.), *Tendențe curente în protecția patrimoniului arheologic în România și Republica Moldova*, Iași-Chișinău, 2016.

Nicolescu C., *Muzeologie generală*, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1975.

Nistor Sergiu, *Protecția patrimoniului cultural în România. Culegere de acte normative*, Editura Universitară „Ion Mincu”, București, 2002.

Opriș Ioan, *Comisiunea Monumentelor Istorice*, București, Ed. Enciclopedică, 1994.

Idem, *Protejarea măturiiilor cultural-artistice din Transilvania și Banat după Marea Unire*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988.

Idem, *Colecționism, muzeologizare, patrimonializare*, București, Editura Oscar Print, 2013.

Pearce David, *Conservation Today*, London, Routledge, 1989.

Petzet Michael, *Principles of preservation: An introduction to the International Charters for Conservation and Restoration 40 years after the Venice Charter*, în *International Charters for Conservation and Restoration. Monuments & Sites, I*, München, ICOMOS, 2004.

Petzet Michael, *Conservation of monuments and sites: international principles in theory and practice*. *Denkmalpflege: internationale Grundsätze in Theorie und Praxis*, ICOMOS, 2013.

Pop Virgil, *Istoria conservării*, Cluj-Napoca, U.T. Press, 2002.

Ratoiu Lucian-Cristian, *Restaurarea monumentelor istorice*, București, 2022.

Riegl Alois, *Cultul modern al monumentelor. Esența și geneza sa*, București, 1999.

Sandu I.C.A., *Principiile fundamentale de teoria conservării și restaurării*, Iași Ed. Corson, 2001.

Vaida E., Burnichioiu I., *Societate civilă și patrimoniu cultural în România. Proiectul „Ambulanță pentru monumente”*, în *Plural. Istorie, Cultură. Societate*, 6/2, 2018.

Vaida E., Burnichioiu I., *Heritage Protection Measures and Propositions through the `Ambulance for Monuments` . The case of the Medieval Church of Strei*, în *Museikon. A Journal of Religious Art and Culture. Revue d'art et de culture religieuse*, 2, 2018.

Caiete ICOMOS, nr. 1: Principii internaționale ale prezervării monumentelor, 2010.

Caietele restaurării, Editura ACS, 2012-2022.

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, București, 1908-2008.
(<https://patrimoniu.gov.ro/publicatii/buletinul-comisiei-monumentelor-istorice>).

Revista Muzeelor și Monumentelor – Monumente Istorice și de Artă
(<http://patrimoniu.gov.ro/ro/publicatii/revista-monumentelor-istorice/12-inp/144-buletinul-monumentelor-istorice-revista-monumentelor-istorice-1958-1970-1989>).

Curent trends in archaeological preservation: national and international perspectives
[http://archaeoheritage.ro/downloads/ArchaeoHeritage.ro%20-%20International%20Archaeological%20Legislation%20\(Romanian\).pdf](http://archaeoheritage.ro/downloads/ArchaeoHeritage.ro%20-%20International%20Archaeological%20Legislation%20(Romanian).pdf).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei a fost evaluat de către Comisia de monitorizare și evaluare a programului de studiu, în componența căreia intră și câte un reprezentant al absolvenților și câte un reprezentant al angajatorilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<p>1.1. Claritatea exprimării în comunicarea scrisă și orală;</p> <p>1.2. Calitatea informațiilor și noțiunilor asimilate</p> <p>1.3. Capacitatea de evaluare și analiză critică a modului în care s-au aplicat, la diverse cazuri, principiile conservării și restaurării.</p>	<p>1) Studiu de caz scris și prezentat la final de semestru.</p> <p>2) examen oral cu subiecte din curs.</p>	<p>70%</p> <p>30%</p>
10.6 Standard minim de performanță: 5.			

Demonstrarea competențelor prin: cunoașterea principalelor repere privitoare la formarea conștiinței patrimoniale în cultura modern; asumarea principiilor etice din domeniul conservării și restaurării patrimoniului necesare activităților din aria specializării masteratului.

Data completării

Semnătura titularului de curs

4.08.2023

Data avizării în departament 29.09.2023
departament

Semnătura directorului de